

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA BESEDILA

**REGIJSKO SELEKCIJSKO TEKMOVANJE S PODROČJA SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2025/2026**

1., 2. in 3. letnik – srednji poklicni programi

Desa Muck: *Nebo v očesu lipicanca*

Ta obrazec po tekmovanju vstavite v žigosani list A3, na katerega je tekmovalec napisal razlagalni spis. Obrazca ne ločujte od razlagalnega besedila, da ne pride do zamenjave.

Ime in priimek tekmovalca (ali šifra): _____

Dosežene točke: **A:** _____ **B:** _____ **C:** _____ **Č:** _____

Kriterij	Končno število točk
A Razumevanje – do 20 t	
Povzetek obeh odlomkov in umestitev v roman – do 6 točk	
Predstavitev Aljaža in očeta – do 2 točki	
Predstavitev odnosa med Aljažem in očetom v romanu ter razlaga o tem, kako se ta razvija, kaj književni osebi zbližuje in kaj ločuje – do 6 točk	
Pojasnilo o tem, kako Aljaževa odločitev (iz obeh odlomkov) vpliva na očeta – do 3 točke	
Pojasnilo o tem, kako se odnos med Aljažem in očetom odraža v jeziku in slogu (pogovoru) obeh odlomkov – do 3 točke	
SKUPAJ A	

B Uporaba književnega znanja – do 10 t	Končno število točk
Smiselna vključenost podatkov o življenju in književnem delu Dese Muck – do 4 točke	
Smiselna vključenost značilnosti romana – do 3 točke	
Ustrezna raba literarnovednih pojmov – do 3 točke	
SKUPAJ B	

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 t	Končno število točk
Ponazoritev, kako odnosi med najstniki in njihovimi starši vplivajo na življenje mladih danes (s primeri iz romana) – do 4 točke	
Povezava ponazoritve z lastno izkušnjo – do 3 točke	
Izvirnost in ustvarjalnost pisanja – do 3 točke	
SKUPAJ C	

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 t	Končno število točk
Upoštevana jezikovna pravilnost – do 4 točke	
Upoštevana slogovna ustreznost – do 3 točke	
Upoštevana ustrezna zgradba – do 3 točke	
SKUPAJ Č	

Pripombe, komentarji (ocenjevalec lahko zapiše svoja opažanja, ki so podlaga za razpravo komisije):

Datum:

Predsednik regijske komisije:

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA BESEDILA

1., 2. in 3. letnik – srednji poklicni programi

Desa Muck: *Nebo v očesu lipicanca*

A RAZUMEVANJE – do 20 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **povzame oba odlomka in ju umesti v roman – do 6 točk;**

Povzetek obeh odlomkov je jedrnat in vsebuje ključne podrobnosti; za pomanjkljivejši zapis odštejemo ustrezno število točk.

V povzetku obeh odlomkov so navedeni naslednji podatki:

- kaj je povzročilo spor med Aljažem in očetom (do 2 točki);
- kako je potekalo razjasnjevanje njunih stališč (1 točka);
- zaključek spora (1 točka).

Umestitev v roman vključuje naslednje podatke:

- predstavitev dogajanja pred odlomkom in po njem; pri tem se osredotoči na teme iz odlomka (strah, zaupanje, odnos do živali ...) (do 2 točki).

- **predstavi Aljaža in njegovega očeta – do 2 točki;**

Predstavitev obeh književnih oseb je ustrezno umeščena v besedilo (za vsako prejme po 1 točko); za pomanjkljivejši zapis odštejemo ustrezno število točk.

Predstavitev o Aljažu in njegovem očetu naj vključuje različne podatke iz celotnega romana, npr.: odnos do dela, preživljanje prostega časa, odnose z drugimi ljudmi, ki niso člani družine, načrte za prihodnost ipd.

- **predstavi odnos med Aljažem in njegovim očetom v romanu ter razloži, kako se ta razvija, kaj književni osebi zbližuje in kaj ločuje – do 6 točk;**

Predstavitev z razlago je zaokrožena ter smiselno povezana s primeri iz romana; za pomanjkljivejši zapis odštejemo ustrezno število točk.

Predstavitev odnosa naj vključuje bistvene ugotovitve o tem, kako se Aljaž razume z očetom na začetku romana (do 2 točki).

Razlaga odnosa med Aljažem in njegovim očetom naj vključuje podrobnosti o tem, kako se njun odnos v romanu spreminja (do 2 točki), kaj ju v odnosu zbližuje (1 točka) ter kaj ju ločuje (1 točka).

- **pojasni, kako Aljaževa odločitev vpliva na očeta, in navede primere iz obeh odlomkov – do 3 točke;**

Pojasnilo je natančno in smiselno povezano s primeri iz obeh odlomkov; za pomanjkljivejši zapis odštejemo ustrezno število točk.

Pojasnilo vključuje podatke o tem, kakšne posledice ima Aljaževa odločitev na očetovo doživljanje, in ga utemelji; pri tem lahko tekmovalec/tekmovalka navede citat iz odlomkov ali povzame s svojimi besedami, npr.:

- oče razume Aljaževo odločitev kot upiranje njegovi volji, saj pravi: »Jaz pa sem ti rekel, da boš šel septembra. Zdaj je največ dela.« (1 točka);
- oče je čustveno prizadet, kar se kaže v tresočem glasu (1 točka);
- oče izrazi strah/zaskrbljenost pred izgubo stika s sinom, kar lahko prepoznamo iz njegove izjave: »Torej ... morda se ne vidiva več ... Nikoli več, če boš tako trmast.« (1 točka).

Kot ustrezne lahko upoštevamo tudi druge smiselne interpretacije.

- **pojasni, kako se odnos med Aljažem in očetom kaže v pogovoru – do 3 točke.**

Pojasnilo je zaokroženo, navedeni so tudi ustrezni primeri iz odlomkov; za pomanjkljivejši zapis odštejemo ustrezno število točk.

Pojasnilo vključuje ugotovitve iz obeh odlomkov z vidika jezika in sloga (pogovora), npr.:

- v pogovoru se čuti generacijski konflikt/nesoglasja/napetost med književnima osebama (1 točka);
- v prvem odlomku je več zunanjega dogajanja (npr.: »Kot bi si neusmiljeno podajala teniško žogico.«), iz povedanega lahko bralec prepozna, kako se napetost med književnima osebama stopnjuje (npr.: je sarkastično dejal, je zalajal, je oddivjal iz hleva) (1 točka);
- v drugem odlomku je več notranjega dogajanja (npr.: »Zakaj stari ne more priznati, da nima prav? Vsaj enkrat ...«), pogovor je bolj zadržan, več je tišine (npr.: »Nekaj časa sta stala sredi praznega boksa in čakala, da se bo kateri od njiju premislil.«) (1 točka).

Kot ustrezne lahko upoštevamo tudi druge smiselne interpretacije.

B UPORABA KNJIŽEVNEGA ZNANJA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **navede ustrezne podatke o avtorici in njenem književnem delu ter jih smiselno umesti v besedilo – do 4 točke;**

Opomba:

Reproduciranje podatkov o življenju in književnem delu avtorice Dese Muck, ki **niso smiselno vpleteni v besedilo, je značilnost manj kakovostnih tekmovalnih nalog**, kar

upoštevamo tudi pri vrednotenju. To velja tudi za navajanje značilnosti romana *Nebo v očesu lipicanca*. Ustrezni so tisti podatki, ki upoštevajo **literarnozgodovinski kontekst**.

- **navede ustrezne podatke o romanu *Nebo v očesu lipicanca* – do 3 točke;**

Npr.: roman po naročilu, slogovno podoben filmskemu scenariju (struktura poglavja) ipd.

- **ustrezno in natančno uporablja literarnovedne pojme – do 3 točke.**

Npr.: avtor; (mladinski, avtobiografski) roman; ljubezenska tema(tika); dogajalni čas in prostor; književna oseba; (književno) dogajanje; sleng; pogovorni jezik ipd.

Opomba:

Pojmi so uporabljeni smiselno – na ustrezen način so **vpeti v besedilo** in ne zgolj naštet. Ustrezni so tisti podatki, ki upoštevajo **literarnoteoretični kontekst**.

C PREPRIČLJIVOST OSEBNEGA ODZIVA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **napiše razmišljanje o tem, kako odnosi med najstniki in njihovimi starši vplivajo na življenje mladih danes in ga ponazori s primeri iz romana – do 4 točke;**

Razmišljanje je zaokroženo, navedeni so primeri iz romana; za pomanjkljivejši zapis odštejemo ustrezno število točk.

Razmišljanje vključuje ugotovitve o odnosih med najstniki iz romana (npr. za Mojco, Almiro, Medeo) in njihovimi starši, za vsako ugotovitev je naveden tudi primer iz romana. Tekmovalec/tekmovalka piše na primer o:

- različnih ali podobnih pogledih staršev o dolžnostih in odgovornostih mladih;
- konfliktih, ki nastanejo zaradi različnih vrednot, stališč in prepričanj;
- razumevanju in empatiji staršev do mladih v obdobju odraščanja;
- odnosu najstnikov s starši in kako ta vpliva na njihove odločitve na poti v samostojnost ipd.

Kot ustrezne lahko upoštevamo tudi druge smiselne vsebinske poudarke.

- **poveže razmišljanje z lastno izkušnjo – do 3 točke;**

Zapis je smiseln, zaokrožen in bogat s ključnimi podrobnostmi, razvidna je povezava z lastno izkušnjo; za pomanjkljivejši zapis odštejemo ustrezno število točk.

Opis izkušnje vključuje naslednje vsebinske poudarke, npr.:

- razlago, kako se izkušnja nanaša na izbrano temo (tj. na naslovno misel *Ko odraslost potrka na vrata*) (1 točka);

- pojasnilo o tem, kaj novega je tekmovalcu/tekmovalki prinesla ta izkušnja, kako ga/jo je spremenil(a), kaj ga/jo je naučil(a) ipd. (do 2 točki).

Kot ustrezne lahko upoštevamo tudi druge smiselne vsebinske poudarke.

- **piše izvirno in ustvarjalno – do 3 točke.**

Svojo izvirnost in ustvarjalnost pokaže z nepričakovanim, zanimivim in s prepričljivim pristopom, npr. s slikovitim načinom, razmišlja zunaj ustaljenih okvirov in ponudi svež pogled na temo, poveže različne koncepte ipd.

Č ZGRADBA BESEDILA IN JEZIKOVNA PRAVILNOST – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka za pravopisno in jezikovno pravilnost svojega spisa prejme največ **4 točke**:

- **4 t** – za slovnično in pravopisno pravilno besedilo le z manjšimi napakami;
- **3 t** – za večinoma slovnično in pravopisno pravilno besedilo, ponekod so manjše napake, ki se ne ponavljajo;
- **2 t** – za slovnično in pravopisno delno pravilno besedilo, ki vsebuje več raznovrstnih napak, vendar se te ne ponavljajo;
- **1 t** – za več raznovrstnih slovničnih in pravopisnih napak, ki se ponavljajo;
- **0 t** – za zelo pogoste in raznovrstne slovnične ter pravopisne napake.

Tekmovalec/tekmovalka za slogovno ustreznost svojega spisa prejme največ **3 točke**:

- **3 t** – za slogovno ustrezno besedilo z bogatim besediščem in le z manjšimi napakami;
- **2 t** – za večinoma slogovno ustrezno besedilo z manjšimi napakami, ki se ne ponavljajo;
- **1 t** – za slogovno slabo besedilo, ki vsebuje veliko napak;
- **0 t** – za slogovno zelo šibko besedilo z veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.

Tekmovalec/tekmovalka za ustrezno zgradbo svojega spisa prejme največ **3 točke**:

- **3 t** – za logično členjeno in koherentno besedilo;
- **2 t** – za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo ali nasprotno;
- **1 t** – za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo;
- **0 t** – besedilo ni členjeno, ni koherentno.

Želimo vam veliko zadovoljstva pri vrednotenju.